

Стратегічними напрямками розвитку територіальної громади в умовах децентралізації визначаємо такі: розвиток економічної привабливості громади; підвищення якості і забезпечення доступу до базових публічних і ринкових послуг; забезпечення культурної, туристичної та цифрової громади; створення умов інвестиційної привабливості, з розвиненим підприємництвом, послугами для бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Власенко Р. Г., Гончар Ю. О., Дрожжин Д. Ю., Зінченко А. М., Івахнін С. П., Колодязний А. С.; Нижник О. М., Посвалюк Г. В.; Терент'єва О. Л., Тураханова Д.; Червоний Б. С. Застосування теорії змін у стратегічному плануванні в об'єднаних територіальних громадах: практ. посіб. 2020. 90 с.

2. Кравченко О. І. Стратегічні напрями розвитку територіальних громад Луганської області. *Публічне адміністрування та національна безпека*. 2021. №3. URL: [https://library.iapm.edu.ua/Naukovi_vydannya/Nac_bezpeka/Nac_bezpeka_3\(19\)_2021.pdf](https://library.iapm.edu.ua/Naukovi_vydannya/Nac_bezpeka/Nac_bezpeka_3(19)_2021.pdf) (дата звернення: 04.05.2023)

3. Патица Н. І., Булавка О. Г. Стратегічні орієнтири та пріоритетні напрями сталого розвитку сільських громад і територій в Україні в умовах децентралізації влади. *Економіка АПК*. 2021. № 8. С. 91–102

Остапенко А. М.

здобувач вищої освіти ОС «Аспірант»

спеціальності «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В НОВОБУЗЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Публічні закупівлі віддзеркалюють напрямки реалізації програм розвитку територіальних громад. Як наслідок, механізм їх здійснення повинен бути прозорим, ефективним та адаптованим до міжнародних норм розвитку суспільства. А тому, питання дослідження організації публічних закупівель в територіальних громадах в цей час є досить актуальним.

Метою є обґрунтування теоретичних положень з організацією публічних закупівель в Новобузькій територіальній громаді.

В територіальних громадах організацією та проведенням закупівель займаються уповноважені особи, а самі територіальні громади та /або їх структурні підрозділи з правом юридичної особи є замовниками в розумінні Закону № 922.

Уповноважена особа – це службова (посадова) чи інша особа (працівника замовника), яка відповідальна за організацію та проведення

процедур закупівель/спрощених закупівель. Ця особа працює згідно з цим Законом на підставі власного розпорядчого рішення замовника або трудового договору (контракту).

Існує три способи з визначення або призначення замовником уповноваженої особи:

1) на працівника (працівників) із штатної чисельності покладено (покладені) обов'язки уповноваженої особи за доплату;

2) окрема штатна одиниця (одиниці), на яку (яких) покладено обов'язки виконання функцій уповноваженої особи (уповноважених осіб);

3) працівник з яким укладено трудовий договір (контракт) згідно із законодавством.

Згідно з Законом № 922, обов'язковою умовою є наявність вищої освіти (юридичної або економічної). Якщо замовник призначає декілька уповноважених осіб, то своїм рішенням розмежовує їх повноваження та обов'язки.

Заборонено бути уповноваженими особами, які є посадовими особами та представниками учасників, членами їхніх сімей, народними депутатами України, депутатами Верховної Ради Автономної Республіки Крим та депутатами міської, районної у місті, районної, обласної ради.

Уповноважена особа в територіальній громаді працює відповідно до затвердженого Положення про уповноважену особу (далі – Положення).

У Положенні визначені права, обов'язки, засади діяльності, вимоги тощо до уповноваженої особи.

Так, до обов'язків відноситься планування закупівлі, формування та оприлюднення річного плану в електронній системі закупівель; вибір процедури закупівлі; їх проведення та оприлюднення в електронній системі закупівель відповідних документів (оголошення, тендерної документації, протоколів щодо прийняття рішення, визначення переможця, звітів тощо); складання, затвердження та зберігання відповідних документів та інше

Протоколом уповноваженої особи з підписом оформлюються всі прийняті нею рішення.

Також, за рішенням замовника може утворюватися робоча група у складі працівників замовника для розгляду тендерних пропозицій/пропозицій. У разі утворення робочої групи уповноважена особа є її головою та організовує її роботу. Робоча група бере участь у розгляді тендерних пропозицій/пропозицій, у проведенні переговорів у разі здійснення переговорної процедури, а рішення робочої групи має дорадчий характер.

Крім того, Замовник (громада) може здійснити закупівлю товару (товарів) та/або послуги (послуг) через централізовану закупівельну організацію.

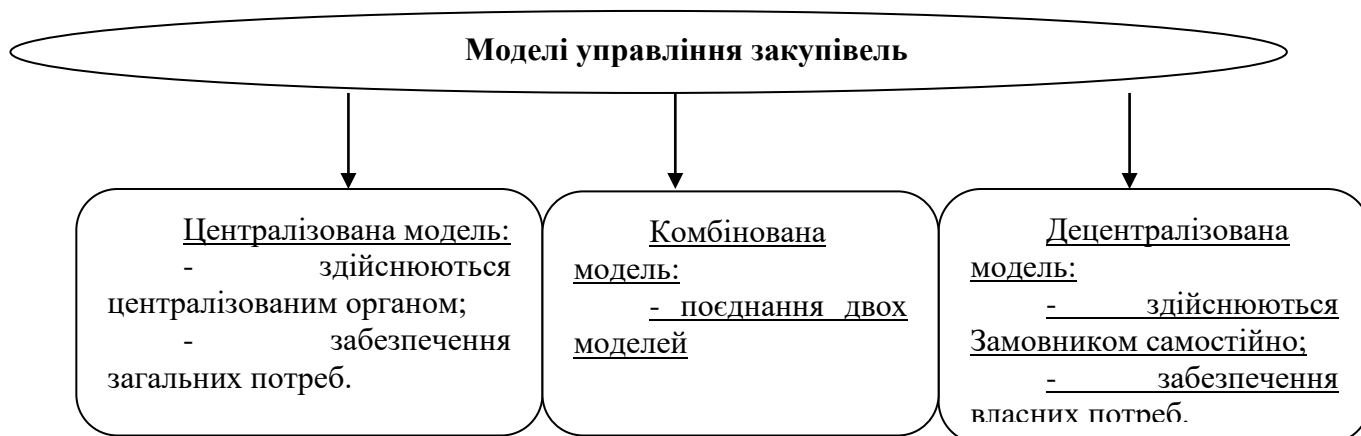
Централізована закупівельна організація набуває усіх прав та обов'язків замовників, що визначені Законом № 922, та несе відповідальність згідно із законами України.

Зокрема, в економічній літературі виділяють централізовану, децентралізовану та комбіновану моделі системи державних закупівель (рис. 1.).

До роботи уповноваженої особи та ЦЗО відноситься організація та проведення таких закупівель, а саме: без використання електронної системи закупівель; процедури закупівель; спрощені закупівлі.

В структурних підрозділах Новобузької територіальної громади організацією та проведенням закупівель/спрощених закупівель займаються уповноважені особи, які є працівниками замовника на підставі його розпорядчого рішення або трудового договору (контракту) та діють відповідно до затверджених положень отримувачів бюджетних коштів.

Уповноважена особа є окремою штатною особою, яка планує закупівлі та формує річний план закупівель в електронній системі закупівель; здійснює вибір процедури закупівлі; проводить процедури закупівель/спрощені закупівлі; забезпечує рівні умови для всіх учасників, об'єктивний та чесний вибір переможця процедури закупівлі/спрощеної закупівлі; забезпечує складання, затвердження та зберігання відповідних документів з питань публічних закупівель; забезпечує оприлюднення в електронній системі закупівель інформації, необхідної для виконання вимог Закону № 922; здійснює інші дії, передбачені Законом № 922.

Рис. 1. Моделі управління публічних закупівель

Слід зазначити, що в Україні формується змішана модель державних закупівель.

У таблиці 1. охарактеризовані моделі роботи уповноваженої особи.

Таблиця 1

Основні моделі роботи уповноваженої особи

Модель	Характеристика	Оцінювання
Відповідальна за все одна особа	+ контролює весь процес та несе відповідальність; - велике навантаження на одну особу.	Загальна кількість оголошених закупівель в т.ч. процедур та допорогових закупівель;
За кожним предметом закупівлі	+ кожна особа займається тим, що розуміє (свій напрямок);	загальна кількість укладених договорів в т.ч.

закріплена відповідальна особа	- нерівномірне навантаження	за процедурами та допороговими закупівлями
Розділення відповідальності за типом закупівель/процедурою	+ систематична робота однією особою; - різний рівень навантаження	
Розділення відповідальності за допороговими та надпороговими закупівлями	+ систематична робота однією особою; - різний рівень навантаження (якщо багато процедур то 1 особа може не справитися)	

Джерело: сформовано автором за допомогою мережі Інтернет (<https://radnuk.com.ua/zhurnaly/visim-modelej-roboty-upovnovazhenykh-osib-vam-zalyshaietsia-tilky-obraty/>)

Рішення уповноваженої особи оформлюються протоколом із зазначенням дати прийняття рішення, який нею підписується. Для підготовки тендерної документації та/або оголошення про проведення спрощеної закупівлі та вимог до предмета закупівлі за рішенням замовника уповноважена особа залучає інших працівників.

Варто зазначити, що за досліджуваний період в Новобузькій територіальній громаді не залучали ЦЗО для проведення закупівель.

В громаді на виконання рекомендацій про ефективне використання державних коштів, обґрунтування технічних, якісних характеристик предмета закупівлі та його очікувана вартість розміщується на власній сторінці вебсайту Новобузької громади <https://novobuzka-gromada.gov.ua/> в розділі Публічна інформація.

Аналіз даних <http://bipro.prozorro.org/qlikview> показав, різне навантаження на уповноважену особу в різних структурних підрозділах громади, а також, що бюджетні кошти переважно освоюють шляхом укладання прямих договорів без проведення конкурентних процедур, а з конкурентних процедур використовують відкриті торги (табл. 2.)

Таблиця 2

Інформація по навантаженню на уповноважену особу в окремих структурних підрозділах Новобузької міської територіальної громади

Період	Кількість закупівель				Договір		Не відбулися/ відмінено	
	Оголошено		Завершено					
	Всього	в т.ч. відкриті торги	Всього	в т.ч. відкриті торги	Всього	в т.ч. відкриті торги	Всього	в т.ч. відкриті торги
відділ освіти виконавчого комітету м/р ЄДРПОУ 43664739								
2019	X	X	X	X	X	X	X	X
2020	30	7	2	98	5	2	98	3
2021	52	17	5	18	13	5	18	4
Разом	82	24	8	16	18	8	16	6
сектор культури та туризму виконавчого комітету м/р ЄДРПОУ 43714941								
2019	X	X	X	X	X	X	X	X
2020	87	2	8	6	1	8	6	1
2021	45	3	4	54	1	4	54	2
Разом	54	5	40	2	40	5	2	3
виконавчий комітет міської ради ЄДРПОУ 04056598								
2019	15		1	40	8	1	40	13
2020	21	12	2	12	8	2	12	4
2021	22	14	2	23	11	2	28	3
Разом	60	47	5	75	27	5	80	20

Джерело: сформовано автором за допомогою <http://bipro.prozorro.org/qlikview>

Наприклад, протягом 2019–2021 років сектором культури і туризму завершено 540 закупівель з очікуваною вартістю 5 240,56 тис. грн з них заключено 540 договорів на суму 4 369,63 тис. грн, економія склала 870,63 тис. гривень.

З даних таблиці видно, що навантаження на уповноважену особу в різних структурних підрозділах різна.

Так, в 2020–2021 рр. найбільше навантаження по кількості проведених закупівель на працівника відділу освіти – 824 закупівлі, а найменше 447 закупівель виконавчий комітет міської ради. Проте, виконавчим комітетом міської ради проведено більше процедур відкритих торгів в кількості 26 процедур, ніж відділом освіти 8 відкритих торгів.

Отже, структурні підрозділи територіальної громади призначили уповноважених осіб, які здійснюють закупівлі товарів (послуг, робіт) з різним навантаженням та використовують модель «Відповідальна за все одна особа». При цьому більшість закупівель є неконкурентними.

Список використаних джерел:

1. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.04.2023)

Плетньов Д. М.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
Державний заклад «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава, Україна*

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ

Доцільність звернення до обраної теми дослідження продиктована вимогами нормативно-правових документів: Концепції «Нова українська школа» (2016 р.) [2], Закону України «Про освіту» (2017 р.) [1]. Забезпечення високого рівня якості середньої освіти – важливе завдання реформування сучасної вітчизняної освіти вже сьогодні. Загальна середня освіта є основною ланкою неперервної освіти за тривалістю, вагомістю, а також масштабністю завдань. Саме ця ланка забезпечує становлення учня як особистості, закладає фундамент для успішної самореалізації людини впродовж життя.

Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти вимагає реалізації принципово нових підходів та інструментів, які ґрунтуються на особистісно-орієнтованому та компетентнісному підходах до навчання, з урахуванням вікових особливостей фізичного, розумового та психічного розвитку здобувача освіти та вимагає системних розроблень, створення навчально-методичних комплексів, розробок сучасних методів та технологій навчання.

Окремі проблеми розвитку загальної середньої освіти в Україні досліджувались багатьма вітчизняними вченими, такими як І. Каленюк, О. Дем'яненко, Я. Мудра-Рудик, В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва, Н. Сухова, М. Набока, Л. Хомич та ін.

Але на даному етапі тенденції трансформації системи середньої освіти в умовах адміністративно-територіальної реформи не отримали належної уваги, що власне й зумовлює актуальність даної статті.

Мета статті – розкрити основні тенденції трансформації системи середньої освіти в умовах адміністративно-територіальної реформи.